

Sygn. akt III AUa 711/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Jolanta Wolska (spr.)

Sędziowie: SA Mirosław Godlewski

SA Beata Michalska

Protokolant: Sekretarz sądowy Anita Zaręba

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 września 2020 r. w Ł.

sprawy M. A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek apelacji M. A.

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 7 czerwca 2019 r. sygn. akt V U 172/19

oddala apelację.

Sygn. akt: III AUa 711/19

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 stycznia 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. stwierdził, że M. A., jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, w okresie od dnia 18 września 2015 r. do nadal nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. W uzasadnieniu decyzji ZUS podniósł, iż głównym przedmiotem działalności wnioskodawcy był handel i dystrybucja gazu. Siedzibą działalności była nieruchomości na ul. (...) w P.. W dniu 18 września 2015 r. M. A. sprzedał firmę wraz z urządzeniami firmie (...) Sp. z o.o. w W.. W dniu 28 października 2015 r. nastąpiła ostateczna sprzedaż urządzeń do dystrybucji gazu. Na sprzedaż tych urządzeń zostały wystawione faktury VAT, a przychód został wpisany do księgi przychodów i rozchodów za 2015 r. W dniu 6 października 2015 r. wnioskodawca zmienił siedzibę firmy na adres swego zamieszkania, tj. na ul. (...). Po dokonaniu sprzedaży urządzeń nie osiągał przychodów z tej działalności. Osiągał przychody wyłącznie z wynajmu lokali mieszkalnych, które zakupił jako osoba fizyczna. W 2016 r. nie miał żadnego przychodu. Przychód z wynajmu za 2017 r. błędnie został uwzględniony w księdze przychodów i rozchodów za 2017 r., ponieważ dotyczył wynajmu mieszkań. W 2018 r. również nie osiągnął żadnego przychodu. W latach 2016-2018 ponosił wydatki związane z obsługą księgową biura rachunkowego i dodatkowo z polis samochodów w 2017 r. Z uwagi na powyższe, organ rentowy uznał, iż skoro wnioskodawca od dnia 18 września 2015 r. nie prowadził pozarolniczej działalności, to nie może on być objęty obowiązkowo ubezpieczeniami: emerytalnym, rentowymi i wypadkowym.

M. A. odwołał się od powyższej decyzji, zarzucając jej błąd w ustaleniach faktycznych - poprzez uznanie, iż po sprzedaży firmy zajmującej się dystrybucją gazu, nie kontynuował prowadzonej działalności. Podniósł, iż prowadzona przez niego działalność potwierdzona jest zaświadczeniem z Centralnej Ewidencji (...) o działalności gospodarczej. Przedmiotem działalności, poza dystrybucją gazu, była też sprzedaż hurtowa odzieży i obuwia, a tą działalnością wnioskodawca zajmował się przed uruchomieniem stacji dystrybucji gazu butlowego. Podniósł nadto, że po sprzedaży firmy czynił starania w odnowieniu kontaktów gospodarczych na tym polu. Dlatego też w dniu 28 października 2015 r. zakupił nową przyczepkę towarową do przewożenia towaru. Zaprzeszanie przez odwołującego się prowadzenia działalności w zakresie dystrybucji gazu podyktowane było pogorszeniem się jego stanu zdrowia. Brak przychodu wynikał zatem z problemów zdrowotnych. Dodał, iż w okresach poprawy stanu zdrowia zajmował się reklamowaniem swojej firmy pod kątem wynajmu zakupionej przyczepy i możliwości świadczenia usług w zakresie utrzymania czystości. Wobec powyższego, wnosił on o zmianę zaskarżonej decyzji i przyjęcie, iż w spornych okresach podlegał z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 7 czerwca 2019 r, wydanym w sprawie o sygn. akt: V U 172/19, Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w punkcie 1 oddalił odwołanie, zaś w punkcie 2 zasądził od M. A. na rzecz (...) Oddział w T. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił, że M. A. rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej w 1999 r. Początkowo przedmiotem działalności była sprzedaż konfekcji dziecięcej.

Z wpisu do ewidencji działalności gospodarczej nr (...) wynika, iż przedmiotem wykonywanej działalności gospodarczej były:

- sprzedaż hurtowa odzieży i obuwia,
- sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych,
- sprzedaż detaliczna wyrobów tekstylnych, odzieży i obuwia prowadzona na targowiskach,
- sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego,
- sprzedaż hurtowa odpadów i złomu,
- transport drogowy towarów,
- działalność usługowa związana z przeprowadzkami.

Od 2000 r. odwołujący się rozszerzył działalność o handel i dystrybucję gazu i jego działalność ograniczała się od tej pory wyłącznie do sprzedaży i dystrybucji gazu. W tym zakresie M. A. współpracował z firmą (...) Spółka z o.o. w W.. W ramach tej działalności wnioskodawca zorganizował sieć dystrybucji gazu w butlach. Łączna sprzedaż gazu w butlach w oparciu o ww. sieć dystrybucji w okresie od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. wyniosła 420 ton.

W dniu 18 września 2015 r. M. A., jako prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Agencja Usługowa Handlu i (...) z siedzibą w P. przy ul (...) (dystrybutor), sprzedał AmeriGas Polska sieci dystrybucji gazu wraz z cesją praw i obowiązków – umów zawartych przez wnioskodawcę z punktami sprzedaży gazu w butlach oraz innymi odbiorcami gazu (tzw. partnerami handlowymi), a także majątek dystrybucyjny wraz pojazdami. Strony postanowiły, iż do dnia 15 października 2015 r. nastąpi ostateczne rozliczenie. Wnioskodawca z tego tytułu miał otrzymać kwotę 336.000 zł. M. A. zobowiązał się również do przekazania AmeriGas umowy z operatorem komórkowym na świadczenie usług telekomunikacyjnych dla nr telefonu sprzedawanej firmy – (...). Powyższą umową wnioskodawca zwany dystrybutorem sprzedał i przeniósł na AmeriGas Polska także majątek dystrybucyjny w postaci stelaży, gaśnic (9

kg). Cena za majątek ustalona została na kwotę 68.200 zł. Z dniem zawarcia umowy skarżący zobowiązał się też do sprzedaży na rzecz AmeriGas Polska samochodu oraz wózka widłowego, za łączną kwotę 96.000 zł. Na mocy tej umowy wnioskodawca zobowiązał się nadto nie prowadzić bezpośrednio lub pośrednio działalności konkurencyjnej w okresie 5 lat od dnia zawarcia umowy. Za naruszenie zakazu konkurencji miał zostać obciążony karą w wysokości 336.000 zł. (...) wnioskodawcy przejęła firma (...).

Od momentu sprzedaży firmy we wrześniu 2015 r., M. A. nie prowadził działalności gospodarczej w zakresie dystrybucji i handlu gazem.

Po sprzedaży firmy wnioskodawca - z pieniędzy pochodzących ze sprzedaży - zakupił dwa mieszkania w Ł.. Łącznie ma cztery mieszkania, które wynajmuje, jako osoba prywatna. Z tego tytułu opłacał on podatek od towarów i usług w latach 2016-2018.

W dniu 2 listopada 2016 r. odwołujący się zawarł umowę z Biurem (...) Sp. z o.o. w Ł., w której występował jako zleceniodawca pod firmą Agencja Usługowa Handlu i (...), ul. (...) w P.. Na mocy tej umowy zlecił on firmie (...) prowadzenie ksiąg rachunkowych na czas nieokreślony. Za czynności objęte umową wnioskodawca zobowiązał się płacić 60 zł brutto miesięcznie.

W 2016 r. wnioskodawca nie uzyskał żadnego przychodu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Poniósł on jedynie wydatki związane z obsługą księgową biura rachunkowego oraz opłatą składek ZUS.

W 2017 r. wnioskodawca uzyskał przychód ze sprzedaży samochodu w kwocie 8.000 zł, zaś przychód w wysokości 6.350 zł dotyczył najmu i został błędnie zaewidencjonowany w księdze przychodów i rozchodów za 2017 r.

W 2018 r. skarżący nie uzyskał żadnego przychodu z działalności gospodarczej.

W dniu 8 listopada 2018 r. wnioskodawca stawił się do organu rentowego i w rozmowie z pracownicą organu rentowego J. D. poinformował ją, iż od września 2015 r. nie zajmuje się już dystrybucją gazu. Zajmuje się tylko wynajmem mieszkań, a działalności gospodarczej nie zlikwidował, gdyż stać go na składki na ubezpieczenie społeczne.

Od września 2000 r. do listopada 2014 r. odwołujący się opłacał składki na ubezpieczenie społeczne od najniższej obowiązującej podstawy wymiaru składek.

W dniu 3 listopada 2014 r. skarżący dokonał wyrejestrowania z dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od dnia 1 listopada 2014 r., a następnie od dnia 1 grudnia 2014 r. ponownie przystąpił do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. Za grudzień 2014 r. zadeklarował podstawę wymiaru składek od 9.000 zł.

Od dnia 16 stycznia 2015 r. M. A. stał się niezdolny do pracy. Zasiłki chorobowe wypłacono mu za następujące okresy niezdolności do pracy – akta rentowe pismo z dnia 26 października 2018 r.:

„W trakcie zgłoszonej działalności był Pan niezdolny do pracy kilkanaście dni w 2006 r. i 2007 roku.

Zasiłek chorobowy pobierał w następujących okresach:

- od 16.01.2015 r. do 30.01.2015 r., od 18.02.2015 r. do 27.02.2015 r.,
- od 12.03.2015 r. do 20.03.2015 r., od 30.03.2015 r. do 12.04.2015 r.,
- od 14.05.2015 r. do 31.05.2015 r., od 22.06.2015 r. do 19.07.2015 r.,
- od 11.08.2015 r. do 31.08.2015 r., od 14.09.2015 r. do 27.09.2015 r.,
- od 22.10.2015 r. do 11.11.2015 r., od 23.11.2015 r. do 27.12.2015 r.,

- od 4.01.2016 r. do 17.01.2016 r., od 26.01.2016 r. do 8.02.2016 r.,
- od 15.02.2016 r. do 14.03.2016 r., od 21.03.2016 r. do 28.03.2016 r.,
- od 6.04.2016 r. do 19.04.2016 r., od 4.05.2016 r. do 17.05.2016 r.,
- od 23.05.2016 r. do 3.06.2016 r., od 20.06.2016 r. do 3.07.2016 r.,
- od 11.07.2016 r. do 24.07.2016 r., od 4.08.2016 r. do 17.08.2016 r.,
- od 23.08.2016 r. do 31.08.2016 r., od 5.09.2016 r. do 18.09.2016 r.,
- od 27.09.2016 r. do 24.10.2016 r., od 2.11.2016 r. do 10.11.2016 r.,
- od 15.11.2016 r. do 27.01.2017 r., od 30.01.2017 r. do 7.02.2017 r.,
- od 15.02.2017 r. do 7.04.2017 r., od 10.04.2017 r. do 23.04.2017 r.,
- od 26.04.2017 r. do 4.06.2017 r., od 12.06.2017 r. do 25.06.2017 r.,
- od 3.07.2017 r. do 12.07.2017 r., od 17.07.2017 r. do 28.07.2017 r.,
- od 31.07.2017 r. do 13.08.2017 r., od 21.08.2017 r. do 30.08.2017 r.,
- od 4.09.2017 r. do 17.09.2017 r., od 24.09.2017 r. do 24.10.2017 r.,
- od 30.10.2017 r. do 30.11.2017 r., od 5.12.2017 r. do 15.12.2017 r.,
- od 18.12.2017 r. do 1.01.2018 r., od 8.01.2018 r. do 19.03.2018 r.,
- od 22.03.2018 r. do 7.05.2018 r. i od 14.05.2018 r. do 30.05.2018 r.

Od dnia 5 września 2018 r. ponownie stał się Pan niezdolny do pracy z powodu choroby ”.

W latach 2015-2018 zasiłki chorobowe były wypłacane M. A. od podstawy 7.766,10 zł. Za okres od czerwca do sierpnia 2018 r. wnioskodawca zadeklarował ponownie podstawę wymiaru składek w wysokości 9.000 zł.

Z tytułu działalności gospodarczej wnioskodawca nie osiągnął żadnego przychodu w 2016 r., w 2017 r. uzyskany przychód wynikał ze sprzedaży samochodu stanowiącego własność firmy za kwotę 8.000 zł, w 2018 r. nie uzyskał żadnego przychodu.

Dochód odwołującego się stanowiły wpływy z najmu lokali mieszkalnych, które rozliczał od 2016 r. w PIT 28.

Sąd Okręgowy zważył, że odwołanie jest bezzasadne i podlega oddaleniu.

Sąd przywołał, że zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1778 ze zm.), obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej prowadzą pozarolniczą działalność. W myśl zaś art. 8 ust. 6 pkt 1 powołanej ustawy, za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców lub innych przepisów szczególnych, z wyjątkiem ust. 6a (do dnia 29 kwietnia 2018 r. – przepisów ustawy o działalności gospodarczej).

Natomiast w świetle art. 11 ust. 2 ustawy systemowej, dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 5, a stosownie do

art. 12 ust. 1 tej ustawy, obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Z kolei obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne prowadzące pozarolniczą działalność od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona (art. 13 pkt 4 ustawy systemowej).

Dalej Sąd pierwszej instancji wskazał na art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2016 r., poz. 1829 ze zm.), obowiązującej do dnia 29 kwietnia 2018 r., który stanowił, że działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Ustawa ta została uchylona z dniem 30 kwietnia 2018 r. na mocy art. 192 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej (Dz. U. z 2018 r., poz. 650). Zastąpiła ją ustawa z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2018 r., poz. 646 ze zm.). Jej przepis art. 3 stanowi, że działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły. Natomiast zgodnie z art. 5 ust. 1 tejże ustawy, nie stanowi działalności gospodarczej działalność wykonywana przez osobę fizyczną, której przychód należny z tej działalności nie przekracza w żadnym miesiącu 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę i która w okresie ostatnich 60 miesięcy nie wykonywała działalności gospodarczej. Na kanwie przytoczonych przepisów, Sąd Okręgowy wskazał, że obecnie podleganie przez osobę prowadzącą działalność gospodarczą ubezpieczeniom społecznym powiązane jest nie tylko z wyczerpaniem definicji działalności gospodarczej z art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, ale również z przekroczeniem pułapu osiąganego przychodu wskazanego w powołanym wyżej art. 5 ust. 1 tejże ustawy, czyli przekroczeniem 50% minimalnego wynagrodzenia, które od dnia 1 stycznia 2017 r. wyniosło 2.000 zł (Dz. U. z 2016 r., poz. 1456), a od dnia 1 stycznia 2018 r. – 2.100 zł (Dz. U. z 2017 r., poz. 1747).

Sąd pierwszej instancji zwrócił uwagę, iż zważywszy na treść zaskarżonej decyzji, a także datę jej wydania, do oceny podlegania przez wnioskodawcę ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej działalności znajdują zastosowanie przepisy obowiązujące w okresie, w którym działalność ta miała być prowadzona, a zatem obie wskazane wyżej ustawy. Organ rentowy stwierdził bowiem, że wnioskodawca nie podlega ubezpieczeniom od dnia 18 września 2015 r.

Sąd Okręgowy wywiódł dalej, że na tle obu cytowanych wyżej ustaw zawierających definicję działalności gospodarczej, działalność ta musi przejawiać następujące cechy: mieć zawodowy charakter, przedsiębiorca ma uczestniczyć w obrocie gospodarczym na zasadzie racjonalnego gospodarowania i podejmować powtarzalne, stałe działania w celu zarobkowym. Sam wpis w ewidencji działalności gospodarczej ma zatem charakter deklaratoryjny, a rozpoczęcie i prowadzenie działalności gospodarczej polega na podjęciu i wykonywaniu w celu zarobkowym działań określonych we wpisie do ewidencji. Jak z kolei wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego, przesłanka zarobkowego charakteru działalności zostanie spełniona wtedy, gdy jej prowadzenie przynosi rzeczywisty zysk, ale należy również uznać sytuację, gdy pomimo jego nieosiągnięcia, przedsiębiorca nastawiony był na uzyskanie dochodu. W tej mierze istotny jest wyznaczony przez przedsiębiorcę cel, który w każdym przypadku, poprzez realizację zamierzonych przedsięwzięć, musi zakładać wynik finansowy. Natomiast zorganizowany charakter działalności gospodarczej oznacza wpisanie obranego rodzaju działalności w formalne ramy organizacyjne, które zasadniczo oznaczają, np. ustanowienie określonej formy prawnej, utworzenie siedziby, zorganizowanie biura, bądź innych pomieszczeń do prowadzenia działalności, zatrudnianie pracowników i ustanowienie wewnątrzzakładowych uregulowań prawnych. Ponadto, wykonywanie działalności nie może mieć charakteru incydentalnego, od przypadku do przypadku, ani tym bardziej jednorazowego. Cel zadaniowy, związany z prowadzeniem przedsiębiorstwa i jego utrzymaniem, wytyczony przez osobę podejmującą działalność, musi więc zakładać nastawienie na trwanie działalności w dłuższym przedziale czasowym.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt analizowanej sprawy, Sąd a quo podkreślił, iż spór dotyczy kwestii prowadzenia działalności gospodarczej przez M. A. po sprzedaży prowadzonej przez niego od 2000 r. Agencji Usługowej Handlu i (...) z siedzibą w P., przy ul. (...), a zatem od dnia 18 września 2015 r., kiedy to wnioskodawca

(dystrybutor) sprzedał (...) Sp. z o.o. sieci dystrybucji gazu wraz z cesją praw i obowiązków – umów zawartych przez wnioskodawcę z punktami sprzedaży gazu w butlach oraz innymi odbiorcami gazu (tzw. partnerami handlowymi), a także majątek dystrybucyjny wraz pojazdami.

Ocena, czy działalność gospodarcza była przez niego nadal wykonywana, należała - zdaniem Sądu Okręgowego - przede wszystkim do sfery ustaleń faktycznych, a dopiero w następnej kolejności – do ich kwalifikacji prawnej. Sąd pierwszej instancji poczynił takie ustalenia w oparciu o zgromadzoną w sprawie dokumentację, w szczególności w oparciu o umowy sprzedaży firmy, PIT-y oraz deklaracje VAT - 7, jak również na podstawie akt rentowych oraz zeznań samego wnioskodawcy. Sąd wywiódł, że M. A. w toku postępowania zrezygnował z zeznań świadka A. P. z Biura (...), albowiem jej wyjaśnienia złożone przed organem rentowym nie były kwestionowane przez żadną ze stron, co oznacza, iż były bezsporne. Z jej wyjaśnień wynika, iż po sprzedaży urządzeń do dystrybucji gazu, firma wnioskodawcy nie osiągała żadnych przychodów, a skarżący ponosił jedynie wydatki związane z obsługą księgową, opłaty polis od samochodów. Jedynie w 2017 r. uzyskał przychód ze sprzedaży samochodu za 8.000 zł. Fakt sprzedaży auta - w ocenie Sądu a quo - świadczy tylko o dalszym procesie wyzbywania się składników majątku firmy i ma charakter marginalny, niezwiązany z przedmiotem działalności. Bezspornym także jest, iż wnioskodawca po sprzedaży firmy nie zatrudniał żadnych pracowników, opuścił dotychczasową siedzibę firmy (ul. (...)), zmieniając ją na miejsce swego zamieszkania, tj. ul. (...), a nadto przekazał numer telefonu firmowego swojemu następcy prawnemu, czyli (...) Sp. z o.o. Niesporna jest również okoliczność, iż po dokonaniu sprzedaży firmy, skarżący nie wyrejestrował działalności, nie zmienił też nazwy firmy, choć z całą pewnością nie zajmował się już dystrybucją i handlem gazem. Jak zauważył Sąd Okręgowy, odwołujący się sam zresztą przyznał ten fakt w piśmie do organu rentowego, w którym podniósł, iż ze względu na stan zdrowia, nie był w stanie świadczyć usług związanych z przedmiotem działalności. Dodał w nim, iż uzyskane ze sprzedaży pieniądze zainwestował w zakup nieruchomości (mieszkań), które następnie, jako osoba prywatna, wynajmował, i z tego tytułu miał pieniądze na opłacenie składek na ubezpieczenie społeczne. Poza sporem też jest, iż skarżący był w okresach wyżej wymienionych niezdolny do pracy. Tym samym, celem wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy, należy odpowiedzieć na pytanie, czy w okresach przerw pomiędzy zwolnieniami, które wynosiły od 5 dni do 4 miesięcy, wnioskodawca prowadził działalność gospodarczą inną niż dystrybucja i handel gazem, a wynikającą z przedmiotu działalności określonym w ewidencji, a jeśli tak, to jaką.

Sąd pierwszej instancji podniósł w tej kwestii, że materiał dowodowy, a w szczególności treść zaświadczenia o wpisie do ewidencji, wskazuje, iż przedmiot działalności M. A. określony był bardzo szeroko i obejmował: sprzedaż hurtową odzieży i obuwia, sprzedaż hurtową paliw i produktów pochodnych, sprzedaż detaliczną wyrobów tekstylnych, odzieży i obuwia prowadzoną na targowiskach, sprzedaż hurtową drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego, sprzedaż hurtową odpadów i złomu, transport drogowy towarów, działalność usługową związaną z przeprowadzkami.

Skarżący wywodził w przedmiotowej sprawie, iż zamierzał wypożyczać przyczepkę samochodową, aby wykorzystywać ją do handlu. W ocenie Sądu Okręgowego, same chęci jednak nie są w takich sytuacjach wystarczające. Należy przedsięwziąć bowiem kroki ku realizacji tych nowych celów, a tego wnioskodawca w tym postępowaniu nie wykazał. Sam fakt opłacania biura rachunkowego, czy opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne w okresach przerw między zwolnieniami, nie przesądza faktu prowadzenia działalności gospodarczej, co najwyżej stwarza pozory jej prowadzenia. Zeznania M. A., w świetle których, w okresach zdolności do pracy oraz niekorzystania z zasiłków chorobowych, podejmował czynności z zakresu prowadzonej działalności, nie zasługują na wiarę, skoro czynności te nie przyniosły absolutnie żadnego efektu w długim okresie czasu. Nie świadczy - zdaniem Sądu - o wykonywaniu działalności gospodarczej to, że wnioskodawca opłacała rachunki za biuro rachunkowe. Chodzi bowiem o podejmowanie czynności, które mają w efekcie przynieść zarobek. A zatem, skarżący musiałaby wykazać, że wykonywał czynności z zakresu działalności, która wpisana była do ewidencji. Wnioskodawca twierdził, że w okresach, gdy był zdolny do pracy, roznosił ulotki. Zeznania te nie zasługują jednak na wiarę, bowiem odwołujący się ani nie przedłożył takiej ulotki, ani też nie wniósł o przesłuchanie jakiegokolwiek świadka, klientu, któremu jakoby miałyby oferować swoje usługi.

Sąd Okręgowy przytoczył najnowszy wyrok Sądu Najwyższego z dnia z dnia 10 kwietnia 2019 r. (II UK 110/18), w którym Sąd ten uznał, iż w sytuacji, gdy przychód uzyskiwany z tytułu działalności gospodarczej jest marginalny (tu był zerowy) oraz brak jest aktywnych i racjonalnych działań na rzecz pozyskania klientów, można mówić jedynie o pozorowaniu prowadzenia działalności gospodarczej. Sam odwołujący się myli przychód z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności z dochodem uzyskiwanym poprzez wynajem lokali mieszkalnych. Najem nie wchodził w żadnym razie w przedmiot zarejestrowanej działalności i realizowany był przez wnioskodawcę jako osobę prywatną, a nie jako przedsiębiorcę.

Zdaniem Sądu Okręgowego, rację ma organ rentowy, iż wnioskodawca nie wykazał, że po kolejnej długiej niezdolności do pracy, generował z działalności gospodarczej jakiegokolwiek przychody i wykonywał czynności należące do zakresu działalności gospodarczej, czy związane z tą działalnością.

Reasumując, nie można było – według oceny Sądu pierwszej instancji – przyjąć, że M. A. w spornym okresie prowadził działalność gospodarczą o charakterze zarobkowym, stałym i zorganizowanym. To zaś przesądza o prawidłowości zaskarżonej decyzji.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł M. A., profesjonalnie zastąpiony, zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie prawa materialnego, tj.:

– art. 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2018 r., poz. 646 ze zm.), poprzez błędne zastosowanie tego przepisu, z naruszeniem zakazu stosowania ustawy z mocą wsteczną, w przypadku ochrony praw nabytych, albowiem kryterium osiąganego przez przedsiębiorcę przychodu na poziomie 50% minimalnego wynagrodzenia, nie może być stosowane do określenia podleganiu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu, jak i dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu na dzień 18 września 2015 r.;

– art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1778 ze zm.), poprzez błędną jego interpretację w kontekście warunków, jakie powinien spełnić wnioskodawca w celu wylegitymowania się wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych faktycznie, a nie pozornie prowadzoną działalnością gospodarczą;

2. naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 i § 2 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c. – poprzez błędną ocenę zebranego materiału dowodowego w zakresie, w jakim Sąd pierwszej instancji dokonał tej oceny z naruszeniem zasad swobodnej oceny dowodów, bezpodstawnie przyjmując:

– iż wnioskodawca zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej z dniem sprzedaży składników majątkowych prowadzonego przedsiębiorstwa w zakresie dystrybucji gazu na rzecz AmeriGas Polska, podczas gdy działalność gospodarcza wnioskodawcy w swym zakresie wykraczała poza ramy dystrybucji gazu w butlach, przy czym, jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego, skarżący na dzień 18 września 2015 r. zachował możliwość dalszego prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z wpisem do ewidencji działalności gospodarczej w zakresie: sprzedaży detalicznej i hurtowej odzieży i obuwia, transportu drogowego towarów, a także działalności usługowej związanej z przeprowadzkami, prowadzeniem wypożyczalni przyczep, rowerów oraz sprzętu ogrodniczego i remontowego oraz wykonywania drobnych napraw pod kątem posiadanego sprzętu,

– iż wnioskodawca po sprzedaży części prowadzonego przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o., utracił możliwość uzyskiwania przychodów z prowadzonej działalności gospodarczej, sięgając wstecz do 2016 r., podczas gdy wnioskodawca od dnia 16 stycznia 2015 r. boryka się z kłopotami zdrowotnymi, przebywając na długotrwałych zwolnieniach chorobowych o podłożu neurologicznym, cukrzycowym, gastrycznym, co faktycznie wpływało na brak możliwości wykonywania

prowadzonej działalności gospodarczej, a także było podstawowym powodem sprzedaży składników majątkowych przedsiębiorstwa służących do dystrybucji gazu w butlach, zwłaszcza, iż tego typu działalność wymaga posiadania predyspozycji fizycznych do podnoszenia znacznych ciężarów w postaci butli gazowych i związanego z tym ich załadunku i wyładunku,

– iż na gruncie przedmiotowej sprawy przychody uzyskiwane przez wnioskodawcę z wynajmu lokali mieszkalnych zakupionych na osobę fizyczną, a wpisane do księgi przychodów i rozchodów za 2017 r., nie świadczą o uzyskiwanych przez wnioskodawcę przychodach, choć przepisy podatkowe nie dają jednoznacznej odpowiedzi związanej z kwalifikacją tych przychodów w zakresie, czy należy im nadać status przychodów związanych z prowadzeniem szeroko rozumianej działalności gospodarczej przez wnioskodawcę.

Ponadto, apelujący wniósł o dopuszczenie dowodu z następujących dokumentów:

– z kart informacyjnych leczenia szpitalnego z dnia: 15 listopada 2016 r., 11 maja 2017 r., 24 września 2017 r. i 5 grudnia 2017 r., skierowania do szpitala z dnia 21 stycznia 2019 r., historii zdrowia i choroby z dnia 2 czerwca 2019 r.
– na okoliczność znacznego pogorszenia stanu zdrowia wnioskodawcy w okresie od 2015 r. do dnia obecnego,

– z wydruku ulotek przygotowanych do rozreklamowania działalności wnioskodawcy pod kątem usług w zakresie wypożyczania sprzętu ogrodniczego i rowerów, drobnych napraw domowych, wykonywania prac ogrodniczych, porządkowych i wypożyczalni przyczep, bagażników, rowerów i sprzętu ogrodniczego – na okoliczność podejmowanych przez wnioskodawcę starań o rozszerzenie profilu prowadzonej działalności gospodarczej,

– umowy nr (...) prowadzenia rachunku bankowego – na okoliczność posiadania przez wnioskodawcę stałego rachunku bankowego do prowadzonej działalności gospodarczej, niezmiennie od daty jej rozpoczęcia,

– z aneksów do umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych na numery (...), zestawienia opłat dla wszystkich numerów – na okoliczność utrzymywania przez wnioskodawcę stałych numerów telefonicznych, a w szczególności posiadania numeru abonenckiego (...), który - wbrew twierdzeniu Sądu pierwszej instancji - nie został przejęty przez AmeriGas Polska,

– z faktur nr (...) za 2019 r. wraz z deklaracjami VAT 7 – na okoliczność wystawienia przez wnioskodawcę dwóch faktur za usługę hydrauliczną i sprzątnięcia biura w roku podatkowym 2019,

– ze zdjęć fotograficznych przedstawiających sprzęt do szeroko rozumianych prac porządkowych i naprawczych będących w dyspozycji wnioskodawcy, jak i drzewa do kominka przygotowanego do dalszej sprzedaży – na okoliczność potencjalnej możliwości świadczenia przez wnioskodawcę usług wykraczających poza dystrybucję gazu po dniu 18 września 2015 r.

Mając na względzie powyższe zarzuty, strona apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku - poprzez uchylenie zaskarżonej decyzji ZUS z dnia 22 stycznia 2019 r. i objęcie wnioskodawcy obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi: emerytalnym, rentowymi, wypadkowym, jak i dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym po dniu 18 września 2015 r., ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Organ rentowy nie złożył odpowiedzi na apelację, nie ustosunkował się do podniesionych w niej zarzutów i zgłoszonych wniosków.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Na wstępie Sąd Apelacyjny stwierdza, że częściowo zasadny jest zarzut naruszenia przez Sąd pierwszej instancji przepisu art. 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2018 r., poz. 646 ze zm.). Skoro

ustawa ta weszła w życie, czyli de facto zaczęła obowiązywać w obrocie prawnym dopiero w dniu 30 kwietnia 2018 r., to nie można odnosić jej uregulowań do zdarzeń występujących przed tą datą, zgodnie z generalną zasadą niedziałania prawa wstecz (lex retro non agit). W sprawie niniejszej badana jest kwestia podlegania przez M. A. ubezpieczeniom społecznym począwszy od dnia 18 września 2015 r., a zatem kiedy nie obowiązywała jeszcze rzeczona ustawa – Prawo przedsiębiorców, a ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, w której brak jest zapisu podobnego do tego z art. 5 ustawy – Prawo przedsiębiorców. Oznacza to, że warunek przewidziany w tym przepisie można rozpatrywać i odnosić do osoby apelującego dopiero począwszy od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców i co do tego zakresu czasowego rozważania Sądu Okręgowego są prawidłowe.

Niemniej jednak, powyższe nie mogło doprowadzić do zmiany, bądź uchylecia rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji, zważywszy na okoliczności, które Sąd odwoławczy przytoczy w dalszych akapitach niniejszego uzasadnienia.

Tytułem przypomnienia, Sąd Apelacyjny wskazuje, że zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (dalej: u.s.u.s.), obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność. Stosownie do art. 8 ust. 6 pkt 1 u.s.u.s., za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej. W myśl art. 11 ust. 2 u.s.u.s., dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 5. Natomiast według art. 12 ust. 1 u.s.u.s., obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Zgodnie zaś z art. 13 pkt 4 u.s.u.s., obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne w następujących okresach: osoby prowadzące pozarolniczą działalność – od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o działalności gospodarczej. Stosownie zaś do treści art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (obowiązującej do dnia 29 kwietnia 2018 r.), działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Z kolei w świetle art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły. Pomimo wprowadzenia przez ustawodawcę na początku 2018 r. nowych regulacji prawnych dotyczących podjęcia, prowadzenia i zakończenia działalności gospodarczej, a w konsekwencji zdefiniowania jej na nowo, nie ulega wątpliwości, że nadal jest to działalność zarobkowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły, o charakterze stałym i zawodowym (profesjonalnym). Kluczowe znaczenie dla zdefiniowania pojęcia przedsiębiorcy ma element funkcjonalny, łączący się z prowadzeniem działalności gospodarczej lub zawodowej. Ustawa wymaga bowiem, aby przedsiębiorca „prowadził” działalność gospodarczą lub zawodową. Samo stwierdzenie „prowadzi działalność” zakłada określony ciąg działań, a nie tylko pojedyncze czynności. Przedsiębiorcą jest więc tylko ten, kto wykonuje czynności powtarzalne i to w taki sposób, że tworzą one pewną całość, a nie stanowią oderwanego świadczenia, czy też świadczeń określonych rzeczy lub usług (vide: wyrok SA w Łodzi z dnia 20 lipca 2015 r., III AUa 1339/14, LEX). W ocenie ciągłości istotny jest zamiar powtarzalności określonych czynności celem osiągnięcia dochodu. To zamiar powtarzalności w odniesieniu do aktywności (działalności) decyduje o pozytywnym lub negatywnym zaistnieniu przesłanki ciągłości (vide: wyrok SN z dnia 4 listopada 2014 r., I UK 103/14, LEX; wyrok NSA w W. z dnia 28 kwietnia 2011 r., II OSK 333/11, LEX). Zamiar niekrótkiego prowadzenia działalności gospodarczej zależy od zachowania osoby podejmującej działalność gospodarczą (vide: wyrok SN z dnia 16 stycznia 2014 r., I UK 235/13, L.). Specyficzne cechy działalności gospodarczej, to zawodowy, a więc stały charakter, powtarzalność podejmowanych działań, podporządkowanie zasadzie racjonalnego gospodarowania, uczestnictwo w obrocie gospodarczym (vide: uchwała SN z dnia 6 grudnia 1991 r., III CZP 117/91, OSNCP 1992, Nr 5, poz. 65). Formalne zarejestrowanie działalności gospodarczej ma znaczenie w sferze dowodowej, lecz samo w sobie nie przesądza podlegania obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, gdyż decydujące znaczenie dla istnienia tego obowiązku ma faktyczne prowadzenie działalności, a nie posiadanie uprawnień do jej prowadzenia (vide: wyrok SN z dnia 18 lutego 2009 r., II UK 207/08, LEX).

Sąd Okręgowy ustalił, że odwołujący się od dnia 18 września 2015 r., tj. od daty zawarcia umowy sprzedaży majątku dystrybucyjnego oraz sieci dystrybucji gazu w butlach na rzecz nabywcy (...) Sp. z o.o. w W., faktycznie nie prowadził już działalności gospodarczej w zakresie handlu i dystrybucji gazu (zakaz konkurencji), ani też żadnej innej wymienionej w jego (...) jako przedmiot działalności. Powyższe potwierdza fakt, że w latach 2016-2018 M. A. praktycznie nie osiągnął żadnego przychodu rozumianego jako zarobek z tytułu wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej, zgodnej ze wspomnianą ewidencją. Jedynym przychodem, choć także luźno powiązany z działalnością wnioskodawcy, był ten uzyskany w 2017 r. ze sprzedaży samochodu firmowego. To jednak dodatkowo zaświadcza o zamiarze faktycznego zakończenia przez skarżącego prowadzenia działalności jako takiej w ogóle. Po dokonaniu sprzedaży składników swojej firmy na rzecz (...) Sp. z o.o., M. A. kupił dwa mieszkania i od tej pory utrzymywał się z wynajmu czterech mieszkań (już wcześniej posiadał dwa), które odpłatnie udostępniał, jednak nie w ramach wykonywania działalności gospodarczej, ale jako osoba prywatna. Tym niemniej, po zbyciu części firmy we wrześniu 2015 r., odwołujący się działalności formalnie nie wyrejestrował, aby zapewnić sobie ciągłość ochrony ubezpieczeniowej, z której długofalowo korzystał już od stycznia 2015 r. (czyli jeszcze przed sprzedażą), z uwagi na problemy zdrowotne. Wnioskodawca od tej daty przebywał na długotrwałych zwolnieniach lekarskich, co kontynuował także po zbyciu składników przedsiębiorstwa jeszcze w kolejnych trzech latach, nie prowadząc jakiegokolwiek działalności w przerwach między następującymi o sobie zasilkami chorobowymi. Co więcej, od września 2015 r. skarżący opłacał składki na ubezpieczenia społeczne (od wysokiej podstawy), nie z działalności profilowanej, odpowiadającej wpisowi do (...), lecz za środki pochodzące z wynajmu mieszkań. Od tego czasu zmienił też siedzibę firmy z dotychczasowej na adres zamieszkania oraz nie zatrudniał żadnych pracowników.

W stanie faktycznym sprawy stanowisko Sądu Okręgowego jest zatem jak najbardziej poprawne.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że M. A. od maja 2000 r. prowadził działalność gospodarczą pod firmą Agencja Usługowa Handlu i (...) z siedzibą w P., przy ul. (...). Przedmiot tej działalności od 2008 r. obejmował: sprzedaż hurtową odzieży i obuwia, sprzedaż hurtową paliw i produktów pochodnych, sprzedaż detaliczną wyrobów tekstylnych, odzieży i obuwia prowadzoną na targowiskach, sprzedaż hurtową drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego, sprzedaż hurtową odpadów i złomu, transport drogowy towarów oraz działalność usługową związaną z przeprowadzkami. Pomimo szerokiego profilu działalności wskazanego w (...), wnioskodawca w rzeczywistości w latach 2000-2014 trudnił się wyłącznie działalnością z zakresu handlu i dystrybucji gazu, którą definitywnie zakończył we wrześniu 2015 r., o czym świadczy zawarcie umowy sprzedaży składników majątkowych jego przedsiębiorstwa nabywcy (...) Sp. z o.o. Co ciekawe, pomimo zaprzestania ww. działalności, nie uległa zmianie nazwa firmy, która od września 2015 r. sugerowała nieaktualny przedmiot wiodącej działalności, wprowadzając w błąd potencjalnych kontrahentów. Zmiana „organizacyjna” firmy odwołującego się nastąpiła jedynie w zakresie siedziby firmy, którą stanowiło odtąd jego miejsce zamieszkania. Z tytułu wykonywanej działalności, przez znaczący okres jej faktycznego prowadzenia, tj. od września 2000 r. do listopada 2014 r., wnioskodawca opłacał składki na ubezpieczenia społeczne (w tym na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe) od najniższej podstawy wymiaru. Następnie, od dnia 1 listopada 2014 r. M. A. dokonał wyrejestrowania z dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego obciążonego niską podstawą wymiaru, aby od dnia 1 grudnia 2014 r. znów przystąpić do tego ubezpieczenia, tyle że z zadeklarowaną podstawą wymiaru składek 9.000 zł. Tym samym – poprzez wyrejestrowanie i ponowne zarejestrowanie do tego ubezpieczenia – wnioskodawca zapewnił sobie wysokie świadczenia chorobowe, począwszy już od dnia 16 stycznia 2015 r., albowiem do ich wypłaty była uwzględniana jedynie wysoka podstawa z miesiąca grudnia 2014 r. W latach 2015-2018 kolejne zasiłki chorobowe były wypłacane skarżącemu od podstawy 7.766,10 zł, zaś okresy zasiłkowe następowały jeden po drugim, z krótkimi przerwami, w czasie których nie wykonywał żadnej działalności gospodarczej, a przynajmniej nie dostarczył na tę okoliczność żadnych miarodajnych dowodów.

Z przedstawionego przez Sąd Okręgowy zestawienia licznych, następujących po sobie – bez przerw lub ze stosunkowo krótkimi przerwami – okresów zasiłkowych, wynika, że tak naprawdę od momentu zadeklarowania po raz pierwszy wysokiej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (grudzień 2014 r.), M. A. w istocie postanowił uczynić na przyszłość źródłem dochodu nie pozarolniczą działalność gospodarczą, a świadczenia z ubezpieczeń, mające także przełożenie na wysokość przyszłej emerytury. Twierdzenia wnioskodawcy, w świetle których po sprzedaży

składników majątku firmy we wrześniu 2015 r. zamierzał dalej prowadzić działalność w zakresie wynajmu przyczep towarowych, a nie pozwolił mu na to jedynie pogarszający się stan zdrowia, nie są wystarczające do ustalenia podlegania ubezpieczeniom w spornym okresie. Raczej prowadzi do wniosku, że poprzez formalne (pozorne) dalsze prowadzenie działalności od dnia 18 września 2015 r., co do którego jednak próżno szukać śladu jakichkolwiek czynności sprawdzalnych na okoliczność rzeczywistego kontynuowania pozarolniczej działalności o profilu innym niż dotychczasowy (z uwagi na zakaz podejmowania konkurencyjnej działalności w zakresie handlu i dystrybucji gazu nałożony na M. A. umową z dnia 18 września 2015 r.), wnioskodawca usiłował zapewnić sobie jak najdłużej prawo do wypłaty z ZUS kolejnych zasiłków naliczanych od wysokiej podstawy, mimo nieosiągania z działalności przychodów (zarobku) od 2016 r. W związku z tym, przypomnieć trzeba ugruntowane stanowisko judykatury, że zarejestrowanie (tudzież dalsze „prowadzenie”) działalności gospodarczej i towarzyszące temu zadeklarowanie, niezajdujące pokrycia w przewidywanych zyskach, wysokiej podstawy wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne, a przy tym ze świadomością istnienia przeszkód do prowadzenia tej działalności, może wskazywać na intencję (element subiektywny) nie tyle wykonywania zarobkowej działalności gospodarczej o charakterze ciągłym, lecz włączenia się do systemu ubezpieczeń społecznych w celu uzyskania wysokich świadczeń. Ktoś, kto twierdzi, że prowadzi działalność gospodarczą tylko po to, aby uzyskać świadczenia z ubezpieczenia społecznego, w istocie stwarza pozory tej działalności, bowiem nie zmierza do pozyskania zarobku z działalności, co wypacza sens ustawowy tej instytucji prawa (vide: wyrok SN z dnia 2 lipca 2019 r., I UK 100/18, L.; wyrok SN z dnia 30 października 2018 r., I UK 277/17, L.; postanowienie SN z dnia 12 grudnia 2018 r., I UK 476/17, L.; postanowienie SN z dnia 20 listopada 2018 r., III UK 32/18, L.). W ocenie Sądu Apelacyjnego, przytoczone powyżej okoliczności faktyczne dowodzą, że M. A. nie prowadził faktycznie działalności gospodarczej od dnia 18 września 2015 r., a i zamiar dalszego wykonywania pozarolniczej działalności o innym profilu wydaje się mocno wątpliwy. Zdaniem Sądu drugiej instancji, ustalone w sprawie fakty, znajdujące potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym, jednoznacznie wskazują, że ze względu na problemy zdrowotne, skarżący już w schyłkowym okresie 2014 r. mógł przewidywać, że nie będzie w stanie dalej rzeczywiście prowadzić działalności związanej z handlem i dystrybucją gazu. Wobec tego, już wówczas wykonał manewry zabezpieczające go na taką ewentualność, a bezpośrednio zmierzające do uzyskania wysokich świadczeń z ubezpieczenia chorobowego – związane z opisanym już wyżej wyrejestrowaniem i ponownym zarejestrowaniem do ubezpieczenia chorobowego w grudniu 2014 r. Z kolei, co już podkreślono, od dnia 16 stycznia 2015 r. M. A. stał się niezdolny do pracy, a zasiłek chorobowy był mu wypłacany od najwyższej podstawy, jedynie z uwzględnieniem miesiąca grudnia 2014 r., w którym zadeklarowano takową. Dalsze okresy zasiłkowe trwały aż do września 2015 r., kiedy to skarżący zdecydował o zaprzestaniu działalności w zakresie handlu i dystrybucji gazu, sprzedając składniki swego przedsiębiorstwa nabywcy (...) Sp. z o.o. Powyższe nie spowodowało jednak zawieszenia, czy wyrejestrowania działalności, bowiem wnioskodawca zamierzał dalej korzystać z dobrodziejstw systemu ubezpieczeń społecznych, mimo odpadnięcia ku temu podstawy, a więc w sposób nieuprawniony. Jednocześnie skarżący nie podjął żadnych kroków, które wskazywałyby jednoznacznie na przebranżowienie, np. nie zmienił nazwy firmy, która wciąż błędnie sugerowała, że zajmuje się dotychczasową działalnością, a siedzibę przeniósł pod adres miejsca zamieszkania. Fakt, że w październiku 2015 r. odwołujący się zakupił przyczepkę do przewozu towarów, którą – według jego twierdzeń – zamierzał wykorzystać do dalszej działalności o nowym profilu, nie świadczy jeszcze o podjęciu takiej. Sąd Apelacyjny zauważa brak spójności w zeznaniach wnioskodawcy co do zamierzonego zakresu jego działalności od września 2015 r. W postępowaniu pierwszoinstancyjnym wskazywał, że chciał kupić większą ilość przyczep i prowadzić wypożyczalnię, zaś w przerwach między kolejnymi zasiłkami chorobowymi roznosił ulotki reklamowe, których jednak przed Sądem Okręgowym nie przedstawił. Z kolei w toku rozprawy apelacyjnej skarżący podał zupełnie co innego, tj. że po sprzedaży dystrybucji gazu kupił przyczepkę, którą chciał wykorzystać do handlu odzieżą dziecięcą, czym zajmował się na samym początku swojej działalności, jeszcze przed dystrybucją gazu. Następnie zeznał, że zamierzał też w przyszłości zajmować się drobnymi naprawami, sprzątnięciem, w związku z czym zakupił sprzęt potrzebny do takiej działalności, np. przyczepkę i odśnieżarkę. Powyższe niespójności w zeznaniach samego wnioskodawcy nasuwają wniosek, że w istocie nie miał on realnego zamiaru kontynuowania działalności gospodarczej w ogóle – w żadnej konkretnej branży, nieudolnie usiłując wykazać ów zamiar w tym postępowaniu, podczas gdy jedynym celem formalnego niewyrejestrowania przezeń pozarolniczej działalności po dniu 18 września 2015 r., było kontynuowanie ochrony ubezpieczeniowej, z której skarżący korzystał jeszcze przez trzy lata, pobierając zasiłki chorobowe od zawyżonej podstawy. Składek do ZUS nie opłacał jednak ze środków pochodzących z prowadzonej

działalności, bowiem od 2016 r. nie posiadał z tego tytułu przychodów (zarobku), a z prywatnego wynajmu mieszkań. Przy czym, wbrew twierdzeniom apelacji, w rozpoznawanej sprawie nie można zakwalifikować przychodu z wynajmu, jako przychodu pochodzącego z działalności gospodarczej tylko dlatego, że skarżący odprowadzał podatek VAT. Sąd Apelacyjny zauważa w tej kwestii, że organy podatkowe zasadniczo traktują odpłatny wynajem nieruchomości mający cechę ciągłości jako działalność nakierowaną na osiągnięcie zysku, a więc działalność gospodarczą podlegającą opodatkowaniu VAT (z wyjątkiem pewnych ustawowych wyłączeń podmiotowo-przedmiotowych, z którym mamy do czynienia, np. wówczas, gdy wynajem ma na celu zaspokojenie potrzeb mieszkalno-bytowych najemców). Niemniej jednak, sam fakt odprowadzania przez odwołującego się z tego tytułu podatku VAT, nie przesądza jeszcze o prowadzeniu przez niego działalności gospodarczej po dniu 18 września 2015 r. Mógł przecież wynajmować mieszkania jako lokale użytkowe, tj. na potrzeby prowadzenia działalności przez innych przedsiębiorców, co z kolei wiąże się z obowiązkiem zapłaty VAT-u w ogólności. Co więcej, jak przyznał sam wnioskodawca, stanowiące jego własność mieszkania wynajmował jako osoba prywatna, a nie przedsiębiorca. Nadto, podkreślenia wymaga, że w tym postępowaniu, zadaniem Sądu było rozstrzygnięcie, czy M. A. prowadził pozarolniczą działalność mieszczącą się w ramach wyznaczonych wpisem do (...), przy czym działalności polegającej na wynajmie nieruchomości w ww. ewidencji bezspornie nie zadeklarował.

W tych okolicznościach, zarzuty apelacyjne sprowadzające się do zakwestionowania oceny prawnej dowodów dokonanej przez Sąd Okręgowy, nie są trafne. Zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c., sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według swego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Powszechnie przyjmuje się, że ramy swobodnej oceny dowodów muszą być określone wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego, regułami logicznego myślenia oraz pewnego poziomu świadomości prawnej, według których Sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. Z ugruntowanej linii orzecznictwa wynika, że postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie może polegać na zaprezentowaniu przez skarżącego stanu faktycznego, ustalonego przez niego na podstawie własnej oceny dowodów (vide: wyrok SN z dnia 7 stycznia 2005 r., IV CK 387/04, L.; wyrok SN z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/00; wyrok SA w Lublinie z dnia 8 czerwca 2017 r., III AUa 1334/16, L.). Podkreślić przy tym trzeba, że jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne (vide: wyrok SN z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00, L.). W przekonaniu Sądu Apelacyjnego, ocena wyrażona przez Sąd Okręgowy została dokonana na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału, przy uwzględnieniu wszystkich przeprowadzonych dowodów oraz okoliczności mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności. Sąd odwołał się do merytorycznych i rzeczowych argumentów potwierdzających trafność dokonanej oceny. Poczynione ustalenia faktyczne nie wykazują błędów faktycznych ani logicznych, a wyprowadzone przez Sąd wnioski mają należyte umocowanie w zebranych materiałach dowodowych, układają się w logiczną całość, pozostającą w pełnej zgodzie z doświadczeniem życiowym. W apelacji strona skarżąca przedstawiła własną ocenę zebranych dowodów, odmienną od oceny Sądu Okręgowego, i na ich podstawie ustaliła, a w konsekwencji usiłowała przeforsować, własny stan faktyczny. Jednak Sąd Apelacyjny, po zapoznaniu się z materiałem dowodowym zebrany w sprawie i oceną prawną dowodów dokonaną przez Sąd Okręgowy, nie znalazł żadnych podstaw do uwzględnienia apelacji. Sąd pierwszej instancji w sposób szczegółowy, logiczny i przekonujący uzasadnił, dlaczego nie dał wiary zeznaniom wnioskodawcy w zakresie rzekomego kontynuowania przez niego działalności innej niż dystrybucja gazu po dniu 18 września 2015 r., kiedy to bezsprzecznie działalność o tym profilu zakończył. Dalszemu wykonywaniu pozarolniczej działalności przez M. A. po tej dacie jednoznacznie przeczy zarówno brak przychodów podchodzących stricte z działalności gospodarczej w latach 2016-2018, jak i niepodjęcie przez skarżącego jakichkolwiek wymiernych i sprawdzalnych czynności, które choć zmierzałyby do rozpoczęcia działalności o nowym profilu. Tymczasem zmiana nie uległa nawet nazwa firmy, dalej mylnie naprowadzająca na dystrybucję gazu, którą to działalnością od września 2015 r. wnioskodawca już się nie trudził.

Sąd Apelacyjny nie ma wątpliwości, co do intencyjnego działania skarżącego, formalnie wciąż prowadzącego działalność gospodarczą po dniu 18 września 2015 r. Z całą pewnością zamiarem M. A. nie było kontynuowanie pozarolniczej działalności w jakiegokolwiek innej branży. Zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że wnioskodawca nie wyrejestrował działalności tylko po to, by w dalszym ciągu i jak najdłużej korzystać z wysokich zasiłków z ubezpieczenia chorobowego. Nie stanowi natomiast w świetle obowiązującego prawa działalności gospodarczej działalność, która nie jest prowadzona w celu osiągnięcia dochodu (zarobku) rozumianego jako nadwyżka przychodów nad poniesionymi kosztami, jak również działalność sporadyczna, okazjonalna. O istnieniu obowiązku ubezpieczenia decydują konkretne okoliczności sprawy, w których dokonywana jest ocena, czy w danym okresie działalność rzeczywiście była wykonywana (vide: wyrok SN z dnia 27 kwietnia 2009 r., I UK 328/08, L.). W ocenie tak Sądu pierwszej, jak i drugiej instancji, na gruncie rozpatrywanej sprawy okoliczność faktycznego prowadzenia przez M. A. działalności gospodarczej po dniu 18 września 2015 r., nie została w sposób dostateczny potwierdzona innymi sprawdzalnymi dowodami, poza dowodem z zeznań wnioskodawcy, których nie można ocenić jako obiektywne, z racji tego, iż był on zainteresowany przychylnym dla siebie rozstrzygnięciem. Ustalenia faktyczne muszą natomiast opierać się na całokształcie zgromadzonego materiału dowodowego i być rzetelnie, obiektywnie uzasadnione. Skoro więc zeznania odwołującego się nie znalazły, zdaniem Sądu Okręgowego, dostatecznego potwierdzenia w pozostałych dowodach, to zasadnie Sąd ten odmówił im wiary. Zarzuty zawarte w apelacji nie mają merytorycznego uzasadnienia i ocenić je należy jako jedynie polemiczne.

Wnioski dowodowe zgłoszone w apelacji Sąd Apelacyjny pominął, jako spóźnione, na podstawie art. 217 § 2 k.p.c., wciąż znajdującego zastosowanie w dacie wniesienia apelacji (obecnie uchylony po nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego – od dnia 7 listopada 2019 r.). Nadto, w ocenie Sądu odwoławczego istnieją powody, by przypuszczać, że część z tych dowodów, jak przykładowo zdjęcia sprzętu mającego służyć stricte do prowadzenia działalności (podczas gdy sprzęt taki równocześnie można uznać za służący do zwykłego użytku domowego), czy też ulotki ją reklamujące, które skarżący przedłożył dopiero przed Sądem drugiej instancji, została wytworzona jedynie na potrzeby niniejszego postępowania, celem uzyskania rozstrzygnięcia korzystnego dla apelującego.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. apelację oddalił.